

ҚОНУНИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

ДАР БОРАИ ПЕШГИРИИ ЗҶУРОВАРӢ ДАР ОИЛА

(Қонуни ҚТ аз 20.06.2024 № 2064, аз 13.11.2024 № 2105)

Қонуни мазкур муносибатҳои ҷамъиятиро вобаста ба пешгирии зҷуроварӣ дар оила танзим намуда, вазифаҳои субъектҳои пешгирикунандаи зҷуроварӣ дар оиларо доир ба ошкор, пешгирӣ ва бартарафсозии сабаб ва шароитҳои ба он мусоидаткунанда муайян менамояд.

БОБИ 1. МУҚАРРАРОТИ УМУМӢ

Моддаи 1. Мафҳумҳои асосӣ

Дар Қонуни мазкур мафҳумҳои асосии зерин истифода мешаванд:

- зҷуроварӣ дар оила - кирдори зиддиҳуқуқии қасдона ё таҳдиди содир намудани кирдори дорои хусусияти ҷисмонӣ, равонӣ, иқтисодӣ ва шахвонӣ, инчунин муносибати безътиноёнаи аз ҷониби як узви оила нисбат ба узви дигари оила, ки ҳуқуқу озодиҳои ин шахсонро поймол мекунамд ва ё поймол карда метавонанд, шаъну шарафи онҳоро паст мезананд, зарари ҷисмонӣ ва ё руҳӣ мерасонанд ва ба маҷбуран ё қасдан маҳрум сохтан аз озодӣ оварда мерасонанд (Қонуни ҚТ аз 20.06.2024 № 2064);

- пешгирии зҷуроварӣ дар оила - маҷмӯи чораҳои ҳуқуқӣ, иқтисодӣ, иҷтимоӣ ва ташкилии аз ҷониби субъектҳои пешгирикунандаи зҷуроварӣ дар оила амалишаванда, ки ба ҳимояи ҳуқуқу озодиҳо ва манфиатҳои қонунии инсон ва шахрванд дар доираи муносибатҳои оилавӣ, ба пешгирии зҷуроварӣ дар оила, муайян ва бартарафсозии сабаб ва шароитҳои ба он мусоидаткунанда равона карда шудаанд;

- зҷуровариҳои ҷисмонӣ дар оила - кирдори зиддиҳуқуқии қасдонаи як узви оила нисбат ба дигар узви оила, ки дар натиҷаи истифода бурдани қувваи ҷисмонӣ боиси расонидани дарди ҷисмонӣ ё зарар ба саломатӣ шудааст;

- зҷуровариҳои равонӣ дар оила - таҳдиди зҷуровариҳои ҷисмонӣ, ҷинсӣ, иқтисодӣ, таъсири равонӣ, таҳқири шаъну шараф аз ҷониби як узви оила нисбат ба узви дигари оила, ҳамчунин маҷбур сохтан ба содир кардани

хуқуқвайронкуниҳо ё кирдорҳое, ки боиси вайрон шудани рушди равонӣ, ҷисмонӣ ё шахсӣ ва поймол шудани ҳуқуқу озодиҳо мегарданд (*Қонуни ҚТ аз 20.06.2024 № 2064*);

- зӯроварии шахвонӣ дар оила - кирдори зиддиҳуқуқии қасдонаи як узви оила, ки ба озодии ҷинсӣ ва дахлнопазирии ҷинсии дигар узви оила таъовуз мекунад, инчунин ҳаракатҳои дорои хусусияти шахвонӣ, ки нисбат ба узви ноболиғи оила содир шудаанд;

- зӯроварии иқтисодӣ дар оила - кирдори зиддиҳуқуқии қасдонаи як узви оила нисбат ба дигар узви оила вобаста ба маҳрум сохтан аз манзили истиқоматӣ, хӯрок, либос, молу мулк ё воситаҳое, ки ҷабрдида тибқи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон ба онҳо ҳуқуқ дорад ва ин кирдор метавонад боиси вайрон гардидани солимии ҷисмонӣ, руҳӣ ё сар задани дигар ҳолатҳои ногувор гардад;

- ҷабрдида аз зӯроварӣ дар оила (минбаъд - ҷабрдида) - узви оила, ки ба ӯ аз ҷониби дигар узви оила қасдан зарари ҷисмонӣ, маънавӣ ё моддӣ расонида шудааст;

- амрномаи муҳофизатӣ - ҳуҷҷате, ки аз ҷониби мақомоти қорҳои дохилӣ ба шахси зӯроварӣ дар оиларо содирнамуда ё шахсе, ки таҳдиди содир намудани онро мекунад, дода мешавад;

- субъектҳои пешгирикунандаи зӯроварӣ дар оила - мақомоти давлатӣ, мақомоти ҳудфаъолияти ҷамъиятӣ, қорхона, муассиса, дигар ташкилотҳо ва шахрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки барои пешгирии зӯроварӣ дар оила масъул мебошанд.

Моддаи 2. Мақсадҳои Қонуни мазкур

Мақсадҳои Қонуни мазкур аз инҳо иборатанд:

- ҳимояи ҳуқуқии оила ҳамчун асоси ҷамъият;
- танзими ҳуқуқии муносибатҳои вобаста ба пешгирии зӯроварӣ дар оила;
- мусоидат намудан ба татбиқи сиёсати давлатӣ оид ба пешгирии зӯроварӣ дар оила;
- ташаккули вазъи тоқатнопазирии ҷомеа нисбат ба зӯроварӣ дар оила;
- ошкор, пешгирӣ ва бартарафсозии сабаб ва шароитҳои ба зӯроварӣ дар оила мусоидаткунанда;

- мусоидат ба баланд бардоштани масъулияти падару модар дар таълиму тарбияи фарзанд.

Моддаи 3. Қонунгузорию Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи пешгирии зӯроварӣ дар оила

Қонунгузорию Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи пешгирии зӯроварӣ дар оила ба [Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон](#) асос ёфта, аз Қонуни мазкур, дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон, инчунин санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ, ки Тоҷикистон онҳоро эътироф намудааст, иборат мебошад (*Қонуни ҚТ аз 20.06.2024 № 2064*).

Моддаи 4. Доираи амали Қонуни мазкур

Амали Қонуни мазкур нисбат ба шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон, шаҳрвандони хориҷӣ ва шахсони бешаҳрванд, ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон истиқомат дошта, дар ақди никоҳ мебошанд ва аъзои оилаи онҳо, ҳамчунин нисбат ба шахсоне, ки бо пешбурди хоҷагии умумӣ якҷоя зиндагӣ мекунанд, татбиқ мегардад.

Моддаи 5. Принсипҳои пешгирии зӯроварӣ дар оила

Пешгирии зӯроварӣ дар оила ба принсипҳои зерин асос меёбад:

- эҳтироми ҳуқуқи озодиҳои инсон ва шаҳрванд;
- қонуният;
- инсондӯстӣ;
- махфӣ будани иттилоот оид ба зӯроварӣ дар оила;
- дастгирӣ ва таъмини пойдории оила;
- иштироки аҳли ҷомеа, мақомоту ташкилотҳои давлатӣ, ҷамъиятӣ ва хусусӣ дар низоми иҷтимоӣ ва ҳуқуқии ҳифзи ҳаёт ва саломатии аъзои оила;
- бартарии чораҳои пешгирикунанда нисбат ба чораҳои ҷавобгарӣ;
- ногузирии ҷавобгарӣ барои зӯроварӣ дар оила.

Моддаи 6. Ҳуқуқҳои ҷабрдида

Ҷабрдида ҳуқуқҳои зеринро дорад:

- кӯмаки тиббӣ, равонӣ, ҳуқуқӣ ва иҷтимоиро гирад, аз ҷумла аз хизматрасонии муассисаҳои тиббии давлатӣ тибқи тартиби муқарраргардида ройгон истифода барад (*Қонуни ҚТ аз 20.06.2024 № 2064*);

- барои ҷуброни зарари моддию маънавии дар натиҷаи содиршавии зӯроварӣ дар оила ба ӯ расонидашуда ба мақомоти дахлдор муроҷиат намояд (*Қонуни ҚТ аз 20.06.2024 № 2064*);

- бо розигии хаттиаш дар марказҳои ёрирасон, марказҳо ё бахшҳои тавонбахшии тиббӣю иҷтимоӣ барои ҷабрдидагон ҷойгир карда шавад;

- маслиҳатҳои ҳуқуқӣ ва дигар иттилоотро оид ба ҳифзи амнияташ гирад;

- ба мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳот, мақомоти худфаъолияти ҷамъиятӣ бо мақсади маҳкумкунии ҷамъиятии рафтори шахси зӯроварӣ дар оиларо содирнамуда муроҷиат намояд (*Қонуни ҚТ аз 20.06.2024 № 2064*);

- ба мақомоти корҳои дохилӣ, прокуратура ё суд дар бораи ба ҷавобгарӣ кашидани шахси зӯроварӣ дар оиларо содирнамуда муроҷиат намояд.

БОБИ 2. СУБЪЕКТҲОИ ПЕШГИРИКУНАНДАИ ЗҶУРОВАРӢ ДАР ОИЛА

Моддаи 7. Салоҳияти Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба пешгирии зӯроварӣ дар оила

Ба салоҳияти Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба пешгирии зӯроварӣ дар оила мансубанд:

- таъмини татбиқи сиёсати давлатӣ оид ба пешгирии зӯроварӣ дар оила;

- тасдиқ намудани барномаҳои давлатӣ оид ба пешгирии зӯроварӣ дар оила;

- таъсиси Шӯрои байниидоравӣ оид ба пешгирии зӯроварӣ дар оилаи назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ва тасдиқи низомномаи он (*Қонуни ҚТ аз 20.06.2024 № 2064*);

- ҳамоҳангсозии фаъолияти субъектҳои пешгирикунандаи зӯроварӣ дар оила;

- тасдиқ намудани низомнома ва оинномаи намунавии марказҳои ёрирасон;

- амалӣ намудани дигар ваколатҳое, ки санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян намудаанд.

Моддаи 8. Ваколатҳои мақомоти маҳаллии ҳокимияти давлатӣ оид ба пешгирии зӯрварӣ дар оила

Мақомоти маҳаллии ҳокимияти давлатӣ оид ба пешгирии зӯрварӣ дар оила ваколатҳои зеринро доранд:

- таъмини иҷрои барномаҳои давлатӣ оид ба пешгирии зӯрварӣ дар оила;

- таҳия, тасдиқ ва амалӣ намудани барномаҳои маҳаллӣ оид ба пешгирии зӯрварӣ дар оила ва ҳамкорӣ бо дигар субъектҳои пешгирикунандаи зӯрварӣ дар оила;

- андешидани тадбирҳо оид ба пешгирии зӯрварӣ дар оила;

- таъсис додани муассисаҳое, ки ҳифзи иҷтимоӣ ва ҳуқуқии шаҳрвандонро аз зӯрварӣ дар оила амалӣ менамоянд;

- амалӣ намудани дигар ваколатҳое, ки санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян намудаанд.

Моддаи 9. Ваколатҳои мақомоти давлатии кор бо занон ва оила оид ба пешгирии зӯрварӣ дар оила

Мақомоти давлатии кор бо занон ва оила оид ба пешгирии зӯрварӣ дар оила ваколатҳои зеринро доранд:

- иштирок дар таҳия ва татбиқи барномаҳо оид ба пешгирии зӯрварӣ дар оила ва ҳамкорӣ бо дигар субъектҳои пешгирикунандаи зӯрварӣ дар оила;

- таҳлили сабаб ва шароитҳои ба зӯрварӣ дар оила мусоидаткунанда;

- пешниҳоди таклифҳо ба мақомоти маҳаллии ҳокимияти давлатӣ чӣхати андешидани тадбирҳо оид ба пешгирии зӯрварӣ дар оила;

- андешидани тадбирҳои иттилоотӣю таблиғотӣ оид ба пешгирии зӯрварӣ дар оила;

- амалӣ намудани дигар ваколатҳое, ки санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян намудаанд.

Моддаи 10. Ваколатҳои комиссияҳо оид ба ҳуқуқи кӯдак доир ба пешгирии зӯрварӣ дар оила

Комиссияҳо оид ба ҳуқуқи кӯдак доир ба пешгирии зӯрварӣ дар оила ваколатҳои зеринро доранд:

- иштирок дар таҳия ва татбиқи барномаҳо оид ба пешгирии зӯрварӣ дар оила ва ҳамкорӣ бо дигар субъектҳои пешгирикунандаи зӯрварӣ дар оила;

- пешниҳоди таклифҳо ба мақомоти маҳаллии ҳокимияти давлатӣ чӣхати андешидани тадбирҳо оид ба пешгирии зӯрварӣ дар оила дар байни ноболиғон;

- татбиқи чораҳои зарурӣ нисбат ба ҷабрдидаи ноболиғ ва тавонбахшии ӯ дар ҳамкорӣ бо дигар субъектҳои пешгирикунандаи зӯрварӣ дар оила;

- намояндагӣ дар мақомоти тафтишоти пешакӣ ва суд чӣхати ҳифзи манфиатҳои қонунии ноболиғоне, ки таҳти зӯрварӣ дар оила қарор гирифтаанд;

- баррасии масъалаи ба хонаи кӯдакон ғиристодани кӯдакони мунтазам таҳти зӯрварӣ дар оила қарордошта;

- чӣхати андешидани тадбирҳои дахлдор ба мақомоти корҳои дохилӣ пешниҳод намудани маълумот оид ба шахсоне, ки нисбат ба узви ноболиғи оила зӯрварӣ содир намудаанд ё таҳдиди содир намудани онро кардаанд;

- амалӣ намудани дигар ваколатҳое, ки санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян намудаанд.

Моддаи 11. Ваколатҳои мақомоти корҳои дохилӣ оид ба пешгирии зӯрварӣ дар оила

Мақомоти корҳои дохилӣ оид ба пешгирии зӯрварӣ дар оила ваколатҳои зеринро доранд:

- иштирок дар таҳия ва татбиқи барномаҳо оид ба пешгирии зӯрварӣ дар оила ва ҳамкорӣ бо дигар субъектҳои пешгирикунандаи зӯрварӣ дар оила;

- қабул, баррасии муроҷиатҳо ва дигар маълумот дар хусуси зӯрварӣ дар оила ё таҳдиди содир шудани он бо тартиби пешбининамудаи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон;

- ошкор намудани сабаб ва шароитҳои барои зӯроварӣ дар оила мусоидаткунанда;

- ба қайд гирифтани шахси зӯроварӣ дар оиларо содирнамуда ва нисбати ӯ татбиқ намудани чораҳои тарбиявӣ пешгирикунанда;

- ҳангоми мурочиат ба ҷабрдида фаҳмонидани ҳуқуқҳои ӯ ва дар ҳолати зарурӣ ба муоинаи тиббӣ фиристодани ҷабрдида;

- бо розигии хаттии ҷабрдида ба марказҳои ёрирасон, марказҳои бахшҳои тавонбахшии тиббӣ иҷтимоӣ барои ҷабрдидагон фиристодани ӯ;

- додани амрномаи муҳофизатӣ ба шахси зӯроварӣ дар оиларо содирнамуда;

- тартиб додани мавод, оғоз намудани парвандаи ҳуқуқвайронкунии маъмурӣ ё парвандаи ҷиноятӣ нисбат ба шахси зӯроварӣ дар оиларо содирнамуда бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон;

- ба қайд гирифтани оилаҳое, ки дар онҳо мунтазам ҳодисаҳои зӯроварӣ қой доранд ва татбиқ намудани чораҳои пешгирикунанда ҷиҳати устувор намудани оила;

- пешбурди баҳисобгирии омории ҳодисаҳои зӯроварӣ дар оила;

- ташкили *маишгулиятҳои* махсуси таълимӣ оид ба масъалаҳои пешгирии зӯроварӣ дар оила барои кормандони мақомоти қорҳои дохилӣ (*Қонуни ҚТ аз 13.11.2024 № 2105*);

- *огоҳсозии комиссияи дахлдор оид ба ҳуқуқи кӯдак дар бораи ҳар як ҳолати зӯроварӣ дар оила, ки кӯдак аз он зарар дидааст* (*Қонуни ҚТ аз 13.11.2024 № 2105*);

- амалӣ намудани дигар ваколатҳое, ки санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян намудаанд.

Моддаи 12. Ваколатҳои мақомоти соҳаи маориф оид ба пешгирии зӯроварӣ дар оила

Мақомоти соҳаи маориф оид ба пешгирии зӯроварӣ дар оила ваколатҳои зеринро доранд:

- иштирок дар таҳия ва татбиқи барномаҳо оид ба пешгирии зӯроварӣ дар оила ва ҳамкорӣ бо дигар субъектҳои пешгирикунандаи зӯроварӣ дар оила;

- ҳамкорӣ бо падару модар ё дигар намоёндаи қонунии ноболиғ оид ба масъалаҳои таълиму тарбияи фарзандон;

- ошкор намудан ва ҷиҳати андешидани тадбирҳои мушаххас ба мақомоти дахлдори давлатӣ пешниҳод намудани маълумот оид ба тарбиягирандагон ва таълимгирандагоне, ки таҳти зӯроварӣ дар оила қарор гирифтаанд;

- андешидани тадбирҳои иттилоотию таблиғотӣ оид ба пешгирии зӯроварӣ дар оила;

- амалӣ намудани дигар ваколатҳое, ки санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян намудаанд.

Моддаи 13. Ваколатҳои мақомоти соҳаи тандурустӣ оид ба пешгирии зӯроварӣ дар оила

Мақомоти соҳаи тандурустӣ оид ба пешгирии зӯроварӣ дар оила ваколатҳои зеринро доранд:

- иштирок дар таҳия ва татбиқи барномаҳо оид ба пешгирии зӯроварӣ дар оила ва ҳамкорӣ бо дигар субъектҳои пешгирикунандаи зӯроварӣ дар оила;

- таҳия ва дар амалияи муассисаҳои соҳаи тандурустӣ ҷорӣ намудани тавсияҳои методӣ оид ба расонидани кӯмаки аввалияи тиббӣ ба раванӣ ба ҷабрдидагон;

- расонидани кӯмаки аввалияи тиббӣ, ҳамчунин расонидани кӯмаки раванӣ, равонпизишкӣ, наркологӣ ва пешгирию табобатӣ ба ҷабрдида ва шахси зӯроварӣ дар оиларо содирнамуда;

- пешниҳод намудани маълумот ба мақомоти қорҳои дохилӣ оид ба мурочиати ҷабрдида ва кӯмаки тиббӣ ба ӯ расонидашуда;

- амалӣ намудани дигар ваколатҳое, ки санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян намудаанд.

Моддаи 14. Ваколатҳои мақомоти соҳаи ҳифзи иҷтимоии аҳоли оид ба пешгирии зӯроварӣ дар оила

Мақомоти соҳаи ҳифзи иҷтимоии аҳоли оид ба пешгирии зӯроварӣ дар оила ваколатҳои зеринро доранд:

- иштирок дар таҳия ва татбиқи барномаҳо оид ба пешгирии зӯроварӣ дар оила ва ҳамкорӣ бо дигар субъектҳои пешгирикунандаи зӯроварӣ дар оила;

- хангоми мурочиат ба чабрдида фаҳмонидани ҳуқуқҳои иҷтимоии ӯ ва расонидани кӯмаки иҷтимоӣ ба чабрдида;
- дар ҳамкорӣ бо мақомоти давлатии шуғли аҳоли андешидани тадбирҳо чиҳати бо ҷои кор таъмин намудани чабрдида ва шахси зӯроварӣ дар оиларо содирнамуда;
- амалӣ намудани дигар ваколатҳое, ки санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян намудаанд.

Моддаи 15. Ваколатҳои мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳот, мақомоти худфаъолияти ҷамъиятӣ, корхонаҳо, муассисаҳо ва дигар ташкилотҳо оид ба пешгирии зӯроварӣ дар оила

1. Мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳот фаъолияти субъектҳои пешгирикунандаи зӯроварӣ дар оиларо дар ҳудуди шаҳрак ва деҳот ҳамроҳанг сохта, дар таҳия ва татбиқи барномаҳои маҳаллӣ оид ба пешгирии зӯроварӣ дар оила иштирок мекунанд, барои пешгирӣ ва бартарафсозии оқибатҳои он тадбирҳои заруриро меандешанд.

2. Мақомоти худфаъолияти ҷамъиятӣ дар ҳудуди дахлдор оид ба пешгирии зӯроварӣ дар оила корҳои фаҳмондадиҳӣ, таълимотӣ ва ташвиқотиро амалӣ намуда, чиҳати пойдории оила тадбирҳо меандешанд.

3. Корхонаҳо, муассисаҳо ва дигар ташкилотҳо, сарфи назар аз шакли ташкилию ҳуқуқиашон, чиҳати пешгирии зӯроварӣ дар оила ва бартарафсозии оқибатҳои он тадбирҳои заруриро меандешанд ва метавонанд ба чабрдидагон, ки кормандон ё аъзои онҳо мебошанд барои барқарорсозии саломатиашон кӯмак расонанд.

Моддаи 16. Марказҳои ёрирасон

1. Марказҳои ёрирасон аз ҷониби мақомоти давлатӣ, шахсони воқеӣ ва ё ҳуқуқӣ дар шакли муассиса таъсис дода мешаванд. Марказҳои ёрирасон шахси ҳуқуқӣ буда, ба ташкилотҳои ғайритиҷоратӣ мансубанд ва фаъолияти худро дар асоси низомнома ё оиннома амалӣ менамоянд.

2. Марказҳои ёрирасон оид ба пешгирӣ ва ҳифзи иҷтимоию ҳуқуқӣ аз зӯроварӣ дар оила вазифаҳои зеринро иҷро менамоянд:

- иштирок дар татбиқи барномаҳо оид ба пешгирии зӯроварӣ дар оила ва ҳамкорӣ бо дигар субъектҳои пешгирикунандаи зӯроварӣ дар оила;

- қабули чабрдидагон;

- ба таври ройгон ба чабрдида расонидани кӯмаки зарурии тиббӣ, равонӣ, ҳуқуқӣ ва иҷтимоӣ;

- ташкили ҳучраҳои муваққатӣ, додани паноҳгоҳ барои будубоши муваққатии чабрдида (*Қонуни ҚТ аз 20.06.2024 № 2064*);

- ба мақомоти корҳои дохилӣ бо розигии чабрдида пешниҳод намудани маълумот дар бораи далелҳои ошкоршудаи таҳдиди воқеии содир намудани зӯроварӣ дар оила ё далелҳои содир шудани чунин зӯроварӣ;

- таҳлил ва ҷамъбасти сабаб ва шароитҳои ба зӯроварӣ дар оила мусоидаткунанда;

- андешидани тадбирҳо чихати баланд бардоштани сатҳи огоҳсозии аҳоли оид ба масъалаҳои пешгирии зӯроварӣ дар оила;

- бо дархости дигар субъектҳои пешгирикунандаи зӯроварӣ дар оила пешниҳод намудани маълумот доир ба ҳолатҳои зӯроварӣ дар оила;

- вазифаҳои дигаре, ки низомнома ё оинномаи маркази ҷирирасон пешбинӣ намудаанд.

Моддаи 16¹. Телефони боварии субъектҳои пешгирикунандаи зӯроварӣ дар оила (*Қонуни ҚТ аз 20.06.2024 № 2064*)

Субъектҳои пешгирикунандаи зӯроварӣ дар оила бо мақсади расонидани ҷирии ҳуқуқӣ, иқтисодӣ, тиббӣ ва иҷтимоӣ барои чабрдидагонии зӯроварӣ дар оила метавонанд хати алоқаи телефони боварио ғайол намоянд.

Моддаи 17. Марказҳо ё бахшҳои тавонбахшии тиббию иҷтимоӣ барои чабрдидагон

1. Марказҳо ё бахшҳои тавонбахшии тиббию иҷтимоӣ барои чабрдидагон вобаста ба эҳтиёҷоти мушаххас бо қарори мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ дар мувофиқа бо мақомоти соҳаи тандурустӣ дар беморхонаҳои марказии шаҳрӣ, ноҳиявӣ ё дармонгоҳҳои марказии шаҳрӣ, ноҳиявӣ таъсис дода шуда, шахси ҳуқуқӣ намебошанд. Речаи кории марказҳо ё бахшҳои тавонбахшии

тиббию иҷтимоӣ барои ҷабрдидагон бояд ба речаи кори беморхона ва дармонгоҳ мувофиқ бошад.

2. Харочоти тавонбахшии тиббию иҷтимоӣ ҷабрдида аз ҷониби шахси зӯроварӣ дар оиларо содирнамуда тибқи нархномаи барои муассисаҳои тандурустӣ муқарраргардида ҷуброн карда мешавад.

3. Ҷабрдида дар марказҳо ё бахшҳои тавонбахшии тиббию иҷтимоӣ дар асоси аризаи ӯ ё роҳхати мақомоти дахлдори давлатӣ ҷойгир карда мешавад. Барои дар марказҳои мазкур ҷойгир кардани ҷабрдидаи ноболиғ розигии падар, модар ё шахсони онҳоро ивазкунанда, мақомоти васоят ва парасторӣ зарур мебошад.

4. Ҷабрдида дар марказҳо ё бахшҳои тавонбахшии тиббию иҷтимоӣ дар давоми муҳлате, ки барои муолиҷаи тиббӣ ва тавонбахшии равонию иҷтимоӣ ӯ зарур аст, нигоҳ дошта мешавад.

5. Марказҳо ё бахшҳои тавонбахшии тиббию иҷтимоӣ барои ҷабрдидагон вазифаҳои зеринро иҷро менамоянд:

- расонидани кӯмаки аввалияи тиббию санитарӣ, иҷтимоӣ, равонӣ ва дигар намудҳои кӯмак;
- ҳангоми зарурат фиристодани ҷабрдида барои муолиҷаи дахлдор;
- ҳангоми зарурат бо розигии ҷабрдида ба мақомоти ҳифзи ҳуқуқ пешниҳод намудани маълумот дар бораи зӯроварии содиршуда;
- бо дархости дигар субъектҳои пешгирикунандаи зӯроварӣ дар оила пешниҳод намудани маълумот доир ба ҳолатҳои зӯроварӣ дар оила.

БОБИ 3. ЧОРАҲОИ ФАРДИИ ПЕШГИРИИ ЗҶУРОВАРӢ ДАР ОИЛА. МАБЛАҒҶЗУРИИ ФАЪОЛИЯТ ВОБАСТА БА ПЕШГИРИИ ЗҶУРОВАРӢ ДАР ОИЛА

Моддаи 18. Чораҳои фардии пешгирии зӯроварӣ дар оила

1. Чораҳои фардии пешгирии зӯроварӣ дар оила барои таъсиррасонии мақсаднок ба шуур ва рафтори шахси зӯроварӣ дар оиларо содирнамуда ҷиҳати пешгирии содир намудани ҳуқуқвайронкунӣ аз ҷониби ӯ ва таъмини амнияти ҷабрдида татбиқ карда мешаванд.

2. Чораҳои фардии пешгирии зӯроварӣ дар оила аз инҳо иборат мебошанд:

- суҳбати хусусияти тарбиявирошта;
- ба мақомоти корҳои дохилӣ овардани шахси зӯроварӣ дар оиларо содирнамуда;
- амрномаи муҳофизатӣ;
- дастгиркунии маъмурӣ;
- татбиқи чораҳои пешбининамудаи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон, аз ҷумла чораҳои маҷбуркунии дорои хусусияти тиббӣ;
- бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон маҳрум кардан аз ҳуқуқи падарию модарӣ, бекор кардани фарзандхондӣ, васоят ё парасторӣ;
- ҷойгир кардани ҷабрдида дар марказҳои ёрирасон, марказҳо ё бахшҳои тавонбахшии тиббию иҷтимоӣ барои ҷабрдидагон.

3. Чораҳои фардии пешгирии зӯроварӣ дар оила бо назардошти ҳислатҳои фардии шахсе, ки нисбат ба ӯ ин чораҳо татбиқ карда мешаванд ва ҳавфнокии кирдори содирнамудаи ӯ интиҳоб карда мешаванд.

4. Шахсони манфиатдор метавонанд бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон нисбат ба татбиқи чораҳои фардии пешгирии зӯроварӣ дар оила шикоят кунанд (*Қонуни ҚТ аз 20.06.2024 № 2064*).

Моддаи 19. Асосҳои татбиқи чораҳои фардии пешгирии зӯроварӣ дар оила

1. Асосҳо барои татбиқи чораҳои фардии пешгирии зӯроварӣ дар оила ҳолатҳои зерин шуда метавонанд:

- аризаи ҷабрдида ё маълумоти шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ;
- ошкор намудани ҳолати зӯроварӣ дар оила аз ҷониби мақомоти корҳои дохилӣ;
- маълумоте, ки аз ҷониби дигар субъектҳои пешгирикунандаи зӯроварӣ дар оила пешниҳод шудаанд.

2. Ариза ва маълумот оид ба содир шудани зӯроварӣ дар оила ё таҳдиди содир шудани он аз ҷониби мақомоти дахлдори давлатӣ бо

тартиби муқаррарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон баррасӣ карда мешаванд.

Моддаи 20. Сухбати хусусияти тарбиявидошта

1. Сухбати хусусияти тарбиявидошта бо шахси зӯроварӣ дар оиларо содирнамуда ва ҷабрдида аз ҷониби субъектҳои пешгирикунандаи зӯроварӣ дар оила бо мақсади ошкор кардани сабаб ва шароитҳое, ки боиси содиршавии зӯроварӣ дар оила шудаанд, фаҳмонидани оқибатҳои иҷтимоию ҳуқуқии он, барқарорсозӣ ва таҳкими устувории оила гузаронида мешавад.

2. Сухбати хусусияти тарбиявидошта дар бинои хизмати субъектҳои пешгирикунандаи зӯроварӣ дар оила, инчунин дар ҷои зист, таҳсил ё ҷои кор гузаронида мешавад.

3. Шахсе, ки бо ӯ сухбати хусусияти тарбиявидошта гузаронида мешавад, дар бораи қатъ кардан ва минбаъд такрор накардани кирдори зиддиҳуқуқӣ огоҳонида мешавад.

4. Сухбати хусусияти тарбиявидошта бо ноболиғон дар ҳузури падару модар, омӯзгор ё дигар намояндаи қонунии онҳо гузаронида мешавад.

Моддаи 21. Амрномаи муҳофизатӣ

1. Барои баровардани амрномаи муҳофизатӣ муроҷиат оид ба ҳолати содир шудани зӯроварӣ дар оила ё таҳдиди содир намудани он асос мебошад.

2. Шахсе, ки амрномаи муҳофизатиро гирифтааст, уҳдадор аст талаботи дар он пешбинишударо иҷро намояд. Дар ҳолати иҷро накардани талаботи зикргардида шахси мазкур бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҷавобгарии маъмурии қашида мешавад.

3. Амрномаи муҳофизатӣ ба шахси мукаллафи зӯроварӣ дар оиларо содирнамуда, ки ҳангоми баровардани он ба синни 16-солагӣ расидааст, дода мешавад.

4. Амрномаи муҳофизатӣ ба шахси зӯроварӣ дар оиларо содирнамуда аз ҷониби сардор ё муовини сардори мақомоти корҳои дохилии маҳалли содир шудани зӯроварӣ дар оила дар муддати 24 соат аз лаҳзаи содир шудани зӯроварӣ дар оила ё ҷой

доштани таҳдиди содиршавии он ё аз лаҳзаи додани ариза дар бораи содир шудани зӯроварӣ дар оила дода мешавад.

5. Амрномаи муҳофизатӣ ба муҳлати то 30 рӯз дода мешавад. Дар асоси аризаи ҷабрдида ё намояндаи қонунии ӯ мумкин аст муҳлати амрномаи муҳофизатӣ бо дархости сардори мақомоти қорҳои дохилӣ ва розигии прокурор то 60 рӯз дароз карда шавад (*Қонуни ҚТ аз 20.06.2024 № 2064*).

6. Дар амрномаи муҳофизатӣ насаб, ном ва номи падари шахси зӯроварӣ дар оиларо содирнамуда ё таҳдиди содир кардани онро намуда, вақт ва ҷойи додани амрнома, ҷой, вақт ва ҳолати содир кардани зӯроварӣ дар оила ё таҳдиди содир кардани он, талаботи пешбинишуда ва муҳлати амали онҳо, оқибатҳои ҳуқуқӣ дар сурати давом додани ҳаракатҳои зиддиҳуқуқӣ ва риоя накардани талаботи амрномаи мазкур, мансаб, насаб, ном ва номи падари шахси амрномаи муҳофизатиро бароварда зикр мегарданд.

7. Амрномаи муҳофизатӣ нисбати шахси зӯроварӣ дар оиларо содирнамуда метавонад талаботи зеринро пешбинӣ намояд:

- манъ кардани ҳама гуна зӯроварӣ нисбати ҷабрдида, бар хилофи хоҳиши ҷабрдида анҷом додани ҷустуҷӯ, пайгирӣ, ташриф, муошират ва дигар муносибатҳои, ки ҳуқуқу озодиҳои ҷабрдидаро маҳдуд месозанд;

- тавсия барои дар вақти муайян ба манзили истиқоматӣ ҳозир шудан;

- манъ кардани истеъмоли нӯшокиҳои спиртӣ ва моддаҳои мадҳушкунанда дар вақти амали амрномаи муҳофизатӣ.

8. Иҷро накардани талаботи дар қисми 7 моддаи мазкур зикргардида, ки боиси ҷавобгарии маъмурӣ гардидааст, муҳлати амали амрномаи муҳофизатиро бознамедорад.

9. Аз болои амрномаи муҳофизатӣ ба суд шикоят кардан мумкин аст. Шикоят дар муҳлати то се шабонарӯз бояд баррасӣ гардад. Шикоят ба суд амали амрномаи муҳофизатиро бознамедорад.

10. Нусхаи амрномаи муҳофизатӣ ба ҷабрдида дода мешавад.

11. Назорати иҷрои талаботи амрномаи муҳофизатӣ аз тарафи мақомоти қорҳои дохилӣ, ки онро баровардааст, амалӣ карда мешавад.

Моддаи 22. Дастгиркунии маъмурӣ

Бо мақсади пешгирии зӯроварӣ дар оила, ки таркиби ҳуқуқвайронкунии маъмуриро дорад ва кофӣ набудани амрномаи муҳофизатӣ ҷиҳати таъмини амнияти ҷабрдида, шахси мансабдори мақомоти корҳои дохилӣ бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузориي Ҷумҳурии Тоҷикистон дастгиркунии маъмурии шахси зӯроварӣ дар оила содирнамударо анҷом медиҳад.

Моддаи 23. Маблағгузори фаъолияти субъектҳои пешгирикунандаи зӯроварӣ дар оила

Фаъолияти субъектҳои пешгирикунандаи зӯроварӣ дар оила аз ҳисоби буҷети давлатӣ, шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ ва дигар манбаъҳое, ки қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон манъ накардааст, маблағгузорӣ карда мешавад.

БОБИ 4. МУҚАРРАРОТИ ХОТИМАВӢ

Моддаи 24. Риояи махфияти маълумот вобаста ба зӯроварӣ дар оила

Маълумот дар бораи ҳаёти шахсӣ ва оилавии ҷабрдидагон иттилооти махфӣ буда, бояд ифшо нашаванд. Ифшо намудани иттилооти мазкур аз ҷониби шахсе, ки вобаста ба вазъи хизматӣ аз зӯроварӣ дар оила боҳабар шудааст, боиси ҷавобгарию муқаррарнамудаи қонунгузорию Ҷумҳурии Тоҷикистон мегардад.

Моддаи 25. Ҷавобгарӣ барои риоя накардани талаботи Қонуни мазкур

Шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ барои риоя накардани талаботи Қонуни мазкур бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузорию Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҷавобгарӣ кашида мешаванд.

Моддаи 26. Тартиби мавриди амал қарор додани Қонуни мазкур

Қонуни мазкур пас аз интишори расмӣ мавриди амал қарор дода шавад.

Президенти

Ҷумҳурии Тоҷикистон

Эмомалӣ Раҳмон

ш. Душанбе,

19 марти соли 2013, № 954

ҚАРОРИ МАҶЛИСИ НАМОЯНДАГОНИ МАҶЛИСИ ОЛИИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

Оид ба қабул кардани Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи пешгирии зӯроварӣ дар оила"

Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон қарор мекунад:

Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи пешгирии зӯроварӣ дар оила" қабул карда шавад.

Раиси

Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии

Ҷумҳурии Тоҷикистон

Ш. Зухуров

ш.Душанбе, 19 декабри соли 2012, № 1024

ҚАРОРИ МАҶЛИСИ МИЛЛИИ МАҶЛИСИ ОЛИИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

Оид ба Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи пешгирии зӯроварӣ дар оила"

Маҷлиси миллии Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи пешгирии зӯроварӣ дар оила"-ро баррасӣ намуда, қарор мекунад:

Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи пешгирии зӯроварӣ дар оила" ҷонибдорӣ карда шавад.

Раиси

Маҷлиси миллии Маҷлиси

Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон

М. Убайдуллоев

ш. Душанбе, 28 феввали соли 2013, № 478